यस्मात्सर्वात्मैकत्वदर्शी अहमेवअतोनास्यमोक्षःप्रतिबध्यतइत्याह सर्वभूतेति सर्वोपादानतयासर्वेषुभूतेषुसत्तारूपेणस्फुरणरूपेणचस्थितंमांपरमात्मानंएकत्वंजीवब्रह्मणोरैक्यमास्थितःसन्भजतिनिर्विकल्पे
नसमाधिनासेवतेसयोगीव्युत्थानदशायांप्रारब्धकर्मवशात्बाधितानुवृत्त्यादेहमारूढः सर्वथासर्वप्रकारेणयाज्ञवल्क्यादिवत्कर्मत्यागेनवावसिष्ठजनकादिवद्विहितकर्मणावादत्तात्रेयादिवन्निषिद्धकर्मणावावर्त्त
मानोपिव्यवहरन्नपिमय्येववर्त्ततेनमत्तश्च्युतोभवति यतोदेवेभ्योपिनास्यभयमितिश्रूयते तस्यहनदेवाश्चनाभूत्याईशतआत्माह्येषांसंभवतीतिच नेत्यव्ययमप्यर्थे देवाअपितस्यब्रह्मविदःअभूत्यैअनैश्वर्यायन
ईशतेन समर्थाभवंति यतोयमेषामात्मेतिश्रुत्यर्थः सनपुनःसंसारीपूर्ववद्भवतीत्यर्थः ॥३१॥ यद्यपिनिषिद्धकर्मणापिआत्मविन्नबध्यतेतथापिशीलवानेवयोगीश्रेष्ठइत्याह आत्मौपम्येनेति यथास्वस्यसुखमिष्टं
दुःखमनिष्टंतद्वत्परस्यापीतिबुध्यायोन्यस्मैदुःखंनप्रयच्छतिसोऽहिंसकःपरमयोगीमतइत्यर्थः॥३२॥ साम्ययोगमशक्यंमन्वानउपायांतरबुभुत्सयार्जुनउवाच योयमिति योयंयोगस्त्वयासाम्येनप्रोक्तोऽहिंसा
प्राधान्येनसंन्यासपूर्वकतयावर्णितः हेमधुसूदन तस्ययोगस्यसर्ववृत्तिनिरोधरूपस्यस्थिरांस्थितिंनपश्यामि मनसश्चंचलत्वादितिशेषः॥३३॥एतदेवोपपादयति चंचलंहीति प्रमाथिबहुदस्युवदेकस्यप्रमथन

सर्वभूतस्थितंयोमांभजत्येकत्वमास्थितः ॥ सर्वथावर्त्तमानोपिसयोगीमयिवर्त्तते॥ ३१ ॥ आत्मौपम्येनसर्वत्रसमंपश्यतियोर्जुन ॥ सुखंवायदिवादुःखं
सयोगीपरमोमतः॥ ३२ ॥ अर्जुनउवाच योयंयोगस्त्वयाप्रोक्तःसाम्येनमधुसूदन॥ एतस्याहंनपश्यामिचंचलत्वात्स्थितिंस्थिरां॥ ३३॥ चंचलंहि
मनःकृष्णप्रमाथिबलवद्दृढं॥ तस्याहंनिग्रहंमन्येवायोरिवसुदुष्करं॥ ३४॥ श्रीभगवानुवाच असंशयंमहाबाहोमनोदुर्निग्रहंचलं॥ अभ्यासेनतु
कौंतेयवैराग्येणचगृह्यते॥ ३५॥ असंयतात्मनायोगोदुष्प्रापइतिमेमतिः॥ वश्यात्मनातुयततताशक्योवाप्तुमुपायतः॥३६॥ अर्जुनउवाच अयतिः
श्रद्धयोपेतोयोगाच्चलितमानसः॥ अप्राप्ययोगसंसिद्धिंकांगतिंकृष्णगच्छति॥३७॥ कच्चिन्नोभयविभ्रष्टश्छिन्नाभ्रमिवनश्यति॥ अप्रतिष्ठोमहाबाहो
विमूढोब्रह्मणःपथि॥ ३८॥ एतन्मेसंशयंकृष्णछेत्तुमर्हस्यशेषतः॥ त्वदन्यःसंशयस्यास्यछेत्तानह्युपपद्यते॥ ३९ ॥

शीलं ॥ ३४ ॥ मनसोदुर्ग्रहत्वमभ्युपेत्यभगवानुवाच यद्यप्येवंतथापिअभ्यासवैराग्याभ्यांसमुच्चिताभ्यांदुर्निग्रहमपिमनोनिगृह्यते तत्रअभ्यासोनामकस्यांचिच्चित्तभूमौसमानप्रत्ययावृत्तिः वैराग्यंतुदृष्टादृ
ष्टभोगेषुससाधनेषुदोषदर्शनेनवैतृष्ण्यं तत्रयथाकैदारिकःकेदारेषुकुल्याजलंसंचारयन्एकस्यद्वारंपिधायापरस्योद्घाटयतितद्वत्वैराग्येणविषयस्रोतःखिलीक्रियतेअभ्यासेनकल्याणस्रोतउद्घाटयतइतिद्वयो
रपिआवश्यकत्वं तथाचसूत्रं अभ्यासवैराग्याभ्यांतन्निरोधइति ॥ ३५ ॥ असंयतात्मनाअजितचित्तेन वश्यात्मनाजितचित्तेन उपायतःअभ्यासवैराग्यरूपात् ॥ ३६ ॥ मनसोदुर्निग्रहत्वाद्योगसिद्धौ
विघ्नंपश्यन्अर्जुनउवाच हेकृष्ण योगात्कर्मयोगाच्चलितमानसस्त्यक्तकर्मासंन्यासीत्यर्थः श्रद्धयाउपेतोयोगमार्गेप्रविष्टोपि अयतिःआयुषोल्पत्वाद्वावैराग्यदौर्बल्याद्वाअल्पप्रयत्नः अलवणायवागुरितिवदत्रा
ल्पार्थेनञ् सकदाचित्योगसंसिद्धियोगफलंसम्यक्दर्शनमप्राप्यमृतश्चेत्कांगतिंगच्छति ॥३७॥ कच्चिदिति कच्चिन्नोभयविभ्रष्टःकर्ममार्गाद्योगमार्गाच्चविभ्रष्टःछिन्नाभ्रमिवपूर्वमपरंवामेघसंघमप्राप्यमध्येए
वनश्यतितद्वत् अप्रतिष्ठोनिराश्रयः हेमहाबाहो विमूढोब्रह्मणःपथिब्रह्मप्राप्तिमार्गे ॥ ३८ ॥ एतत्एतं स्पष्टमन्यत् ॥ ३९ ॥

Digitized by Google